

Bart Chabot

Diepere lagen

VERSLAG
VAN EEN BESTRALING

2011

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Aan allen die van hun belangstelling voor mijn wel en wee blijk gaven. Het is ondoenlijk iedereen persoonlijk te bedanken vanwege het grote aantal reacties. Maar jullie weten wie jullie zijn. Een speciaal woord van dank aan mijn medische begeleiders in Den Haag en Tilburg.

Voor Yolanda, Storm, Maurits, Splinter
en Sebastiaan: Riders In The Storm

‘Mind your head, please. Mind your head.’

(London Underground, 1977)

Proloog

GOING UNDERGROUND

Het was vroeg in de avond toen ik het hotel in Templeton Street verliet, begin jaren tachtig.

De Londense straten lagen nat en verlaten. Het was zondag, het regende Londens, en alleen bij de pubs of bij een takeaway was iets gaande dat duidde op de aanwezigheid van menselijke activiteit.

Ik was op weg naar een optreden van PiL, Public Image Ltd: de nieuwe band van de ex-zanger van The Sex Pistols. Een zanger die bij de Pistols Johnny Rotten had geheten, maar die nu, na een transformatie, John Lydon was. Zo was hij ooit ook ter wereld gekomen, als John Lydon.

Momenteel was hij, na enkele omzwervingen, weer terug bij degene die hij het grootste deel van zijn leven was geweest.

Zoals gezegd, het was vroeg: maar niet vroeg genoeg. De band zou om acht uur on stage verschijnen. Het was nu veertien over zeven, ik had haast, zo veel speling had ik niet en ik zette er stevig de pas in, kwam bij het dichtstbijzijnde metrostation en hoorde de tube komen, de trein die ik moest hebben wilde ik acht uur halen; een hoog gillend gefluit dat verstierf terwijl de wagons al stilstonden. Ik rende de roltrappen af en het perron over.

De trein stond er nog.

Vlak voor ik de coupé in dook, hoorde ik iets opzij van me en ik keek om.

Dat had ik beter niet kunnen doen.

Ik raakte de stalen bovenkant van het rijtuig vol, head on.

‘Oh, my God!’ hoorde ik iemand zeggen. ‘Are you all right, sir? What a terrible blow. Oh, please be careful, I’m afraid you’ve just hurt yourself in a pretty bad way. Here, let me help you. Please, sit down. Are you sure you’re okay? Just sit down now, take it easy. Can we help you? We saw you coming, running up the platform. Well, you seemed just about to make it, safe and sound, and then... You’re a tall guy, right? That’s why you got messed up.’

Iemand keek aandachtig naar mijn voorhoofd. Daar viel iets aan te ontdekken dat de moeite van het ontraadselen waard scheen.

‘Oh, this sure looks pretty awful. You’re not passing out, are you? I think you’ll need some stitches here. I’m afraid it just doesn’t look too good, sonny, I’m sorry to say so.’

Uit tassen en jaszakken kwamen papieren zakdoekjes tevoorschijn, tissues die rood aanliepen.

‘Are you quite sure you feel all right? Christ, you sure banged your head in a big, big way. You never saw it coming, did you?’

Acht uur die avond haalde ik niet.

Het optreden was al begonnen toen ik bij The Astoria kwam. Ik holde de trappen op, de hal in, toegangsticket in de hand. Maar ik mocht niet doorlopen naar de zaal.

‘I’m sorry, sir. No, there’s no way you can come in, looking like that. I’m sorry to say so, sir. There’s blood all over your face. You’ve really got to clean yourself up a bit, sir, before I can even think of letting you in.’

Hij wees naar de Gents, opzij van de centrale hal. Daar, in die anonieme vertrekken, diende ik opnieuw mens te worden alvorens ik de wereld mocht betreden.

‘I’m awfully sorry, sir, but I just can’t allow you in, looking like this. We’ve got quite an audience tonight, a fearsome looking bunch all right. Nevertheless...’

Ik wierp een korte blik in de spiegel en moest eerlijkheidshalve toegeven dat ik me wel iets kon voorstellen bij de bezwaren van de suppoost. Het kostte de nodige tijd en moeite om het bloed weg te wassen en mezelf weer herkenbaar te maken.

Halverwege het concert mocht ik de zaal in, en beleefde de drie toegiften mee. Mijn hoofd dreigde nu en dan uit elkaar te spatten, maar dat deed dat hoofd niet, spontaan ontploffen, dus het leed viel alleszins te overzien.

Buiten had het opgehouden met regenen. Londen droogde op.

Toen ik terugkwam in het hotel, waste ik behoedzaam mijn gezicht. Ik keek niet in de spiegel, negeerde de zwellingen die ik bij slaap en jukbeenderen voelde opkomen, verdween in bed, stond de volgende ochtend vroeg op, waste me opnieuw en verzorgde mijn hoofd. Dat was nodig, zag ik in de spiegel. Ik zag er niet uit.

Na het ontbijt liep ik de stad in, het spitsuurverkeer tegemoet. Op straat keek men mij na.

Afgezien daarvan was er weinig bijzonders aan de hand. Om niet te zeggen: niets.

Het was een goed concert dat Public Image Ltd die zondagavond in downtown Londen gaf en dat de hooggespannen verwachtingen nog wist te

overtreffen. Lydon was op dreef, en zijn band ook. Een heel goed concert.

Eentje dat me zou bijblijven.

Op dinsdagochtend verscheen ik op Heathrow, vloog terug naar Amsterdam en spoorde vandaar naar Den Haag. De trip verliep voorspoedig, zonder strubbelingen, vertraging of ander ongemak, behalve dat de meeste passagiers een bovenmodale belangstelling voor me aan de dag legden, met nogal wat heimelijke blikken. Ik moest er afschrikwekkend uitzien, want niemand durfde te vragen hoe het kwam dat mijn hoofd zo opgezwollen toonde.

Ik ging niet onopgemerkt voorbij, als je het van de positieve kant wilde bekijken.

‘Wat is er met jóu gebeurd?!’ Dat was het eerste wat ik hoorde toen ik thuiskwam. ‘Wat is er in godsnaam met jou gebeurd?!’

‘Met mij?’ antwoordde ik. ‘Niks. Een onenigheidje met de ingang van een treinstel in de Londense ondergrondse. Meer niet. Het lijkt heel wat, maar het stelt weinig voor.’

Opnieuw werd mijn hoofd bestudeerd, met nog meer aandacht dan zondagavond. ‘Nou, noem dat maar niks. Jezus, jongen. Het ziet er anders niet naar uit dat dit vanzelf goed komt. Weet je heel zeker dat het goed afloopt?’

Wacht, zal ik de dokter bellen? Loop er even langs, dan weet je tenminste waar je aan toe bent, want dit ziet er echt niet gezond uit. Hier hou je geheid wat aan over als je er niks aan laat doen.'

Ik liep naar de spiegel die op een plank in het wandmeubel stond. 'Ach,' zei ik, 'een week, tien dagen hooguit, en ik heb mijn oude vertrouwde trekken weer terug, mijn eigen gezicht. Aan mij zie je straks niks.'

Maar degene die zich met mij in de kamer ophield was daar niet voor de volle honderd procent van overtuigd.

'Laat er in elk geval naar kijken, al doe je 't maar voor mij, om mij gerust te stellen. Dat ene oog, ik word er gewoon beroerd van als ik het zie, wil je dat geloven? Doe 't dan voor mij, langs die dokter gaan, want dit komt echt niet zomaar in orde. Dit kan zo niet.'

Toen kwam de hond binnen. Hij sprong hoog tegen me op, en nog hoger, en liet zich niet kalmeren, blij om me terug te zien.

Hij was door het dolle heen.

I

Een ongenode gast

SCHADEVRIJ

Het begon onschuldig.

Zoals de meeste dingen beginnen, schadevrij.

Het begon zelfs zo onschuldig – met een lichte tinteling aan de linkerzijde van mijn tong – dat ik er aanvankelijk nauwelijks aandacht aan schonk. Ach, dacht ik, je zult er wel op gebeten hebben tijdens de middagboterham, dat gaat wel weer over, dat tintelen, dat heeft niks om het lijf.

Ik ging over tot de orde van de dag en bracht mijn auto naar de garage. De motor klonk wat dof en ik vertrouwde de uitlaat niet helemaal, hoewel ik de Chrysler nog niet zo lang had.

‘Klopt,’ zei Johnny, ‘je uitlaat lekt een beetje. Maar daar gaan we niks aan doen, hoor. Ben je gek, het is zo’n klein plekje. Zonde van de moei-

te en het geld als ik er een nieuwe uitlaat onder hang. Dat tikkeltje zwaardere geluid, zeker bij een Amerikaan, klinkt juist mooi en heb je te danken aan dat kleine lek. Dus als jij ermee leven kunt, met dat geronk, dan doen wij er niks aan wat mij betreft.'

In de weken die volgden nam het tintelen iets toe, geleidelijk; maar verontrustend was het niet, welnee.

Hoewel mijn lief daar anders over dacht. Zij was arts en schatte medische zaken doorgaans anders in dan ik. 'Je moet ermee naar de huisarts gaan. Het klopt niet, dat tintelen.'

Maar ik wuifde haar zorgen weg. Wat stelde dat nou voor, dat beetje getintel, niks toch?

'Jij,' zei ze, 'zorgt beter voor je auto dan voor jezelf. Met het minste motorkuchje sta je voor dag en dauw in de garage. Maar als je zelf rammelt, ben je met geen tien paarden naar een arts te krijgen. En luisteren naar mij, dat komt al helemaal niet in je op. Maar je moet mijn advies vooral in de wind blijven slaan. Zorg maar goed voor je auto, dat die in de vaart blijft. Dat jij straks met een beetje pech onder de groene zoden ligt, maakt niet uit. Welnee, zolang je auto maar in topconditie is.'

Yolanda had nog wat op haar lever. 'En er moet worden opgetreden, in Valkenswaard of Oss. De mensen moeten op hun wenken worden bediend,

daar moet alles voor wijken. Met alle mogelijke gevolgen voor het gezin als je uit elkaar valt... Maar daar hou jij je niet mee bezig, stel je voor! Nee, de mensen in het land, die doen ertoe, daar sta je voor klaar. Of om een of ander televisieprogramma op te vullen waar je als een zwakzinnige over een bordkartonnen desk hangt, dát doet ertoe. Wat denk je zelf, lieverd? Ga je het ooit nog leren? Zullen we dat nog eens meemaken, dat jij bij jezelf te rade gaat en van je dwalingen terugkeert?’

Misschien had zij een punt. Die mogelijkheid sloot ik niet uit. Niettemin ging ik niet naar de dokter. Waarom zou ik? Er was geen nood aan de man.